

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy: ***SŠ spojů a informatiky Tábor***

Autor: ***Ing. Milena Cibulková***

Název: ***VY_62_INOVACE_FGA_16***

Číslo projektu: ***CZ.1.07/1.5.00/34.1021***

Název projektu: ***Moderní škola – inovace výuky na SŠSI Tábor***

Burzovní obchody

Základní informace

Burza je zvláštní forma trhu s těmito znaky:

- obchodování se vzájemně zastupitelným zbožím, které se na burze fyzicky nenachází
- zboží má zaručenou kvalitu a pravost
- konání burz pravidelně na určitém místě a v určitou dobu
- pro obchodování jsou stanovena přesná pravidla
- zúčastnit se může vymezený okruh osob (makléři, brokeři, burzovní dohodci)

Burza cenných papírů je veřejným organizátorem kapitálového trhu a je velmi dobrým barometrem ekonomiky.

Druhy burz

1. **Všeobecné:** obchoduje se s více druhy zboží

2. **Specializované:**

- **komoditní** nebo **zbožové:** obchoduje se s kávou, kakaem, obilím, bavlnou, masem, kaučukem ropou, hliníkem, olovem, mědí aj.
- **devizové:** obchoduje se s devizami (založené na pohybech kurzů národních měn, např. Frankfurtská burza)
- **cenných papírů:** obchoduje se s cennými papíry kapitálového trhu

Druhy burz v ČR

- Burza cenných papírů Praha, a.s.
- RM-systém, česká burza cenných papírů, a.s.
- Plodinová burza Brno a Komoditní burza Praha
- Českomoravská komoditní burza v Kladně
- Energetická burza Praha

Burza cenných papírů Praha

Historie:

- 1855 Prozatímní burza v Praze
- 1871 Pražská burza pro zboží a cenné papíry
- 1993 Burza cenných papírů Praha, a.s.

Současnost:

- je akciovou společností založenou akcionáři
- majoritním vlastníkem od roku 2008 je Vídeňská burza
- orgány burzy jsou valná hromada, burzovní komora, dozorčí rada a výbory
- činnost burzy je řízena Zákonem o burze cenných papírů
- pravidla obchodování jsou stanovena Burzovním řádem a Burzovními pravidly
- na burze může obchodovat vymezený okruh obchodníků:
 - ČNB, Ministerstvo financí ČR

- akcionáři burzy
- členové burzy (obchodníci s cennými papíry, které přijala burzovní komora, např. banky a investiční společnosti)
- ostatní investoři využívají pro své obchody některého člena burzy jako zprostředkovatele
- index = denní průměr cen nejobchodovanějších cenných papírů (na BCP Praha je to index PX, v USA Dow Jonesův index, v Japonsku Nikkei index, v Německu DAX, v Hongkongu HANG SENG aj.)
- burza cenných papírů garantuje vypořádání na ní uzavřených obchodů
- převod cenných papírů se uskutečňuje ve Středisku cenných papírů, kde jsou CP uloženy v paměti počítače
- webové stránky burzy <http://www.bcpp.cz/>

RM – systém, česká burza CP, a.s.

- firma vznikla díky kupónové privatizaci
- roku 2008 se firma transformovala na standardní burzu
- umožňuje obchodování s CP českých i zahraničních firem
- obchoduje se on-line
- webové stránky burzy <http://www.rmsystem.cz/>

Test

1. Finanční výnos z vlastnictví akcií pochází

- a) z podílu na zisku emitenta nebo z růstu kurzu akcií při jejich prodeji
- b) z navýšení základního kapitálu emitenta akcií
- c) z nákupu akcií na splátkový kalendář

2. Místa pro obchodování s cennými papíry na regulovatelném trhu jsou v ČR

- a) Česká národní banka
- b) Burza cenných papírů Praha a RM systém
- c) Ministerstvo financí

3. Majitel akcií má právo

- a) ovlivňovat dění na burze cenných papírů
- b) jednat za emitenta akcií
- c) ovlivňovat chod dané instituce – emitenta akcií

Řešení

1 - a

2 - b

3 - c

Zdroje:

- KLÍNSKÝ, Petr. *Finanční gramotnost: obsah a příklady z praxe škol*. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2008, 96 s. ISBN 978-80-87063-13-2.
- ŠVARCOVÁ, Jena. *Ekonomie: stručný přehled: teorie a praxe aktuálně a v souvislostech: učebnice: [2012/2013]*. Zlín: CEED, 2012, 303 s. ISBN 978-80-87301-16-6.